

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

An contrahatur Irregularitas, quando quis negativè se habet ad alterius
mortem? parag. 9

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

nem ab Irregularitate pronuntiare, quia non audeo interpretari, ad hunc etiā casum se extendere prædictam piæ Matris Ecclesiæ intentionem.

Pertinacia nolentis acceptare revocationem Consilij.

34. Suasi tibi multis usus rationibus, ut interficeres Antonium, sed deinde revocavi, omni, quo potui, conatu, hoc consilium, rationes, quibus innitebatur consilium, infirmando; Tu vero animo obfirmato retinens mente rationes quas proposueram, non mihi acquiescis, sed hominem occidis. Erone ego Irregularis?

Respondeo, id disertè explicui in a Decal. judicans, utrumque probabile, puta, te fore, teque non fore Irregularem.

Consilium de non appellando.

35. Quidam damnatus ad mortem intendebat ad Superiorem Judicem appellare: ego autem illi per meum consilium suasi, ne appellaret, unde ipse saltem citus, quam si appellasset, mortem subiit, Sumne ego Irregularis?

36. Respondeo. Te Irregularitatis damnat Henriquez, Sayr. Corneio, Gibalinus, Diana apud Leandrum. b Ipse tamen Leander distinguit: si tu ex Ministris Justitiæ es, v. gr. Judex, Capitaneus, &c. incurris Irregularitatem ex defectu lenitatis; si vero persona es privata, v. gr. Confessarius, Theologus, &c. non incurris. Ratio est, inquit, quia Ministri solum Justitiæ incidunt in Irregularitatem ex defectu lenitatis, eodem modo, quo etiam nos aliquanto post explicabimus: Irregularitatem autem ex delicto solum incurrit is, qui delinquit, occidendo, vel mortem accelerando, quales non sunt prædicti Confessarius, & Theologus, vel similes, qui solum consilium dare, supponuntur, non vero cogere.

37. Ego non omni ex parte assentior huic Leandri doctrinæ. Non primæ parti distinctionis: potuit enim Judex ille, vel Capitaneus persuadere omissionem appellationis non ut Judex sed ut privata persona, eodem modo, quo consilium dare solet Theologus. De hoc ergo casu ita discurrendum tunc erit de Judice, vel Capitaneus, sicuti de personis privatis, Theologo, Confessario, &c. de quibus mox. Non secundæ, quia si Confessarius, & Theologus imprudenter darent consilium, delinquerent, atque adeo

accelerarent mortem injustè, unde effugere Irregularitatem non possent.

38. Dico igitur Ministrum Justitiæ, si, ut Minister prædictam omissionem appellationis, justè persuadeat, certum est, incurere Irregularitatem ex defectu lenitatis. Verum tum dictus Minister dans consilium, ut privata persona, tum dictus Theologus, & Confessarius suadentes Appellationis omissionem, si moveantur ad suadendum ex bonis, & rationabilibus motivis quod certè occurrere posset, quando Appellatio esset frivola, & perniciosa, non incurretur Irregularitas ex delicto, quia non peccatur, nec Irregularitas ex defectu, quia, ut sic non sunt Justitiæ Ministri, nec Milites in bello: justè, Si vero temerè, & sine ratione Appellationem removeant, etiam si non cogant, peccant. Quare ergo acceleratæ mortis Rei, & consequenter Irregulares non sint?

Consilium mortis propter bonum publicum.

39. Consilium dedi Petro, ut se exponeret periculo mortis pro bono publico, vel privato, cui se exponere licitè poterat, occisus est, & ego de mea Irregularitate ambigo.

Respondeo ne, quæso, ambigas, sed certo feias, te non esse Irregularem propter rationem valde similem ei, quæ dicta est numero 30. ut item quid simile dictum est *paragrapheo tertio, num. 13.*

De dubio in prædictis remissivè.

40. De hoc locutus sum satis in Superioribus, puta *cap. 5. §. unico.*

De Irregularitate ex Ratihabitione, seu Approbatione Homicidii.

41. De hac breviter, sed quantum, sufficit, alibi b dixi, & latè habes apud Gibalinum, e alioquo ab ipso citatos.

§. IX.

An contrahatur Irregularitas, quando quis negat se habere ad alterius mortem?

I. Diximus nuper, d'omitterem facere, quod quis debet ex Justitia, ex qua omissione sequa-

a L. 6. in Dec. c. 4. §. 3. n. 3. & 4. Adde non fore doceri cum multis à Gibal. de Censur. disp. 5. §. 3. n. 26.

b Leandr. tr. 2. d. 7. de Irreg. q. 35.

Gibal. de Irreg. c. 4. q. 2. n. 19. paragrafo tertio, num. 13. Gibal. de Dec. c. 4. §. n. 7. e Gibalini de Irreg. l. 4. §. 1. n. 49.

sequatur mors alicujus, fore Irregularem, omitterem vero facere, quod quis debet ex Caritate, unde similis mors sequatur, Irregularem non fore. Admonui tamen Gasp, Hurtadum, aliosq; quibus nunc adde Leandrum, a censere etiam illum, qui omittit ex Justitia, non fore Irregularem, atque addidi, & huc explicandum remisi, ut hæc sententia sit probabilis, dictam omissionem debere esse puram. Quare, quænam sit hæc puritas, hic enodandum venit.

2. Illa est omisio pura, cui nullus adjungitur actus positivus: illa autem non pura, cui positivus aliquis actus adjungitur. Exemplis res evadat clarissima.

Exempla pura omissionis.

3. Titius est Prætor Urbis, vel Custos Viarum, vel Dux exercitus, vel pretio conductus, vel ex consanguinitate obligatus, sive ex Caritate, sive ex Justitia ad defendendos suos: Verum in occasione aliqua illos nequaquam defendit, unde permittit aliquem ex his occidi. Peccat quidem graviter, sed non est Irregularis, quia hæc est mera omisio, cui non adnectitur ullus actus positivus. Idemque aliqui dicunt esse, etiam si dolo, & scienter illa mera permissio fiat, quia id non extrahit permissionem ab esse puro negativo, cui soli nequaquam Irregularitatem adnexerunt Canonices, ut supra dixit hæc probabilis sententia.

4. Medicus, Nauclerus, Advocatus, Procurator, quamvis ipsi conducti fuerint, si nihil agendo, sive ob imperitiam, sive ob odium, perire sinant ægrotum, Navim, Clientem, non incidunt ex hac probabili sententia in Irregularitatem, licet peccent contra Justitiam. Quare Medicus, v. g. qui jam fortasse habuit, ante, pretium sui laboris suscipiendi, sive deinde curam Infirmi suscipere nolit, sive, ea suscepta, illam non exhibeat, sive urgentiore tempore deserat, unde moriatur Infirmus, peccabit quidem contra Justitiam, ut dixi, sed ex hoc peccato Irregularitatem propter ejusmodi puram omissionem, non contrahet. Ita præter citatos Valerius, & alique.

5. Judex capite damnavit tuum fratrem, sed si aliquam pecuniam offeras, is liberabitur, Grassator filium tuum inclusum apud se retinet, teque per internuntium monet, ut ei aliquot aureos mittas, secus filium occidet, Turca, vel Hostis tuum Patrem captivum interficere intendit, nisi tu illius mortem competenti pecu-

nia redimas, verum tu prædictas pecunias numerare negligis, vel omittis, non eris a (quia hæc est omisio pura) Irregularis, illorum morte secuta, etiam si supponamus ex Justitia te debere illas pecunias numerare. Dico (si supponamus) nam de hac b te alibi a me dictum est satis.

6. Inquires hic. Si Petrus tibi suadeat, ut prædictas pecunias ex Justitia debitas non numeres, erit Petrus, morte secuta, Irregularis? Idem quæri potest, si Petrus tibi suadeat, ne defendas aliquem quem defendere tenentis, vel, ne tu dives des elemosinam egeno, qui præ fame perit, vel, ne tu Medicus cures Infirmum, vel, ne tu molitionem mortis alicujus reveles, &c.

7. Respondeo, non esse, putat Ugolinus, e quia sicuti non es Irregularis tu, qui es principalis, & non numeras illam pecuniam, vel ad illas actiones pure negativè te habes, ita, & Petrus, qui hæc suadet. Verum non est audiendus, si suasio Petri fuit causa, ut v. g. pecunia illa non mitteretur. Ratio est, quia tunc mors illa merito tribuitur Petro dissuadenti; cum enim is non negativè se habeat (ut te habes tu, qui non mittis) sed maximè positivè per actum persuadendi, incurrit in Irregularitatem adnexam ex Sacris Canonibus actui positivo, ut modo diximus, & mox in exemplis jam ponendis clarius videbis.

8. Objicis. Mirum est, Petrum, qui se remotius habet ad mortem prædictorum, incidere in Irregularitatem, non vero te, qui immediatius.

9. Respondeo, non esse mirum, quia Petrus positivè se habet, cui actioni Sacri Canonibus conjunxerunt Irregularitatem; tu vero nihil agis, cui omissioni non est ab iisdem Sacris Canonibus ulla Irregularitas adjuncta.

10. Illud tamen adverte, si Petrus id persuasit bono fine v. g. ne Judicis justa sententia pecuniis impeditur, ne Grassatores, ad ejusmodi lucra extorquenda, assuescerent, nec hostes illa pecunia fortiores evaderent, Petrum non fore Irregularem, quia non est putandum, ecclesiam voluisse sub tanta poena recta & rationabilia consilia prohibere, ut in simili dictum est sæpè. Nam propterea, nec Irregularem fore, puto eum, qui deterreret amicum, ne à manibus Satellitum eriperet illum, qui damnatus ducitur ad mortem, quando id faceret, ne impeditur actus Justitiæ, vel ne amicus sic incidere in aliquod propriæ vitæ periculum.

c Vgol. ib. cui adhe- ret Leand. de Irreg. d. 10. q. 94. & seq.

*Exempla omissionis non pura, id est, actus
alicuius adiuncta.*

11. Notarius, Procurator, vel quicumque alius habet scripturam, qua visa, quis à morte liberaretur, ad vertens autem, eam perquiri ad dictum hominem salvandum, ipse eam non solum non profert, seu non ostendit, nam sic esset ommissio pura, de qua in præcedentibus numeris dictum est, verum etiam illam occultat, vel alio transfert, ut inveniri non valeat, vel lacerat, vel comburit, vel rogatus, negat, apud se illam servari, erit morte secuta, Irregularis, quia omissioni ostendendi scripturam adiungitur actus positivus illam occultandi, lacerandi, &c.

12. Testis non solum non se sistit Judici ad testificandum in favorem alicuius, qui hoc teste defuitus capite punitus fuit; hæc enim esset pura ommissio; verum etiam rogatus dixit, se nihil scire, Irregularis est ex delicto, quia illi omissioni adiungitur hic actus positivus.

13. Amicus destinat te nuntium, ut Petrum admoneas, ipsi insidias parari à suo inimico. Tu vero non solum non admones (hæc enim esset pura ommissio, etiam si susceperis curam admonendi, & etiam si malo animo contra Petrum ipsum non admoneas) verum etiam literas, quas idem Amicus tibi consignavit ad Petrum, in quibus de istis insidiis ipsum admonebat, apud te retinisti, nec Petro reddidisti, Irregularitatem non effugies, si Petrus occidetur, quia illa retentio actus positivus est.

14. Dices: Illa susceptio curæ admonendi, nonne etiam est actus positivus? Cur ergo ommissio illi conjuncta non parit Irregularitatem?

Respondeo, quia susceptio ejusmodi, quamvis actio positiva, nimis remota se habet ad omissionem; neque enim susceptio curæ admonendi infert ullo modo mortem, sicuti, nec infert in Medico susceptio curæ Infirmi, ut modo num. 4. dictum est.

15. Consultant aliqui Petrum occidere, tu assistis, tacesque, eris Irregularis, morte Petri secuta; illa enim taciturnitas in istis circumstantiis non est pura ommissio, sed, quia affert animum consultantibus, est tacitus consensus: idem resolve de assistentia amicorum, dum aliquis ex illis aliquem occidit, ipsi vero assistunt. Idemque resolve solet de Principe Ecclesiastico temporali Jurisdictione pollente, qui assistit, quamvis nihil dicat, executioni mortis, ipsa enim præsentia Principis auctoritatem dat exequentibus.

16. Mulier concepit à Petro, aitque, se vel abortum fœtus animati causare, id, quod audiens Petrus, tacet, unde mulier secuta voluntatis Petri facinus cum effectu aggressæ est, fiet Irregularis Petrus propter eandem rationem numero præcedenti dictam, ut notat etiam Castropalaus.

17. Ambulat primo, quis de nocte per loca abrupta, Secundo, alius à naufraga navi ejetus jactatur in undis. Tertio, alius, per angustum pontem, flumē pertransire, tentat Quarto, alius ad tuæ domus januam confugit, quo persequente inimicum effugiat. Tu vero cum possis, nec facem præfers primo, nec secundo tabulam seu funem, nec tertio comitem te addis, nec quarto januam forte clausam aperis. Non eris Irregularis, si horum consequatur mors, quamvis ex odio ad hæc non exhibenda, mors fueris, quia hæc sunt puræ omissiones. At vero, si advertens ad eorum pericula, facem forte accensam extinguis, unde non cens primo, si tabulam, vel funem abreptum submoveas, unde non cens secundo. Si tabulata Pontis dissipas, unde noceas tertio; Si januam forte apertam claudas unde noceas quarto, Irregularis eris, postquam aliquis prædictorum pereat, quia hi sunt actus positivi. Excusæ nihilominus hunc quartum P. b. Prates, si januam claudat ob finem bonum, puta, se sua domus damnum aliquod patiat: quod certe solum intelligi debet de damno notabili, & ejus rationis, ad quod subeundum, te obligare, non præsumatur Ecclesiæ, jure modo dicta num. 10.

§. X.

*De Irregularitate orta ex occisione facta
à Ministris Justitiæ, quæ dicitur
ex defectu lenitatis.*

1. Occisio iusta, quantum ad nos in præsentia pertinet, vel fit à Ministris Justitiæ, vel à Militibus in bello iusto, vel ad defensionem sui. De singulis separatim; & in hoc quidem §. De Prima.

2. Conclusio certa est hæc. Judex Pontificæ inferior, qui in causa sanguinis fert sententiam justam de morte, vel mutilatione alicujus sit (certè secuta) Irregularis ex defectu lenitatis, quæ sicut in Chivito. Percurre singulas clausulas.

II.